

Dragmatica sãcio feta per

lo molt illustrissimo e potentissimo e catholic princep Rey e senyor Senyor don ferrando Rey de arago y de les dos Sicilies etc: sobre la persecucio dels mals factors ab sometent y sobre los receptadors y sostenidors d mals factors y gitata de pau y treua y dels quals donaran directament: o in directa: armes: diners robes sanos y ajuda: y sobre los que desafien y posen denferiments ab color dela constitucio y dels que desafien en nom de altre nos abent ho ni consentint hi: y dels qui sens exprecio de nom desafie o desafiar fan y del modo e forma feta de seruar y publicar aqnels per gitar de pau y treua.

Nos don ferrando per la gracia de deu Rey de Arago de les dues Sicilies. de Hierusalem. de Valencia: de Balorques. de Cerdenya: y Corcega. Conte de Barcelona duch de atbenes y d Aeopatria Lõ: pte de Rosello y Cerdanya Marques de Siftany. y de Sociano. Com a nostra hoyda no sens gran displicencia sia peruenut que en ab sencia nostra del nostre principat de Cathalunya molts homens en lo dit nostre principat posant per obra lur inich e maluat preposit han comesos y perpetrats y quiscun dia perpetren e cometten ab gran audacia e potulancia homicidis motilacions y debilitacions demembres: incens: dan y aze in uries furts rapines: e violencies e molts altres crims. e enormissims dicles excessos y souffitures e van per lo dit principat armats en gran nombre: e multitud que ja no temen laccorrecio de nostra magestade menys la punicio de nostres officials los quals malfactors y delinquets per sos propis odis: e encara pera complaure lurs amichs ben volent: e ajudadors no dupten desafiar: e posar en bandolo: o en reguart aquells qui volen y acostumen pacificament viure per dampnificar y despèdjar aquells. E axi mateix no ignorem que molts d lo dit nostre principat han receptat y recepte aquells dits malfactors: e aquells donen consell fauore: e iuda per fito per interposades persones donant trametent: o faent los donar: armes: robes: e virtualles cõtotes aquestes coses sien vistes redũdar a gran deseruey de deu omnipotent y de nostra real magestat com per aco sia menys preada nostra real correctio y disciplina. E sia torbada la pau e inquietat lo repos dia republica del dit nostre principat del qual nos som cap y senyor volens perco lo real offici nostre dignament exercitar: e exercir: los bons de les iniuries y violencies dels mals defensar y guardar: los dits facinosos crimosos y malfactors los quals lo temoz de deu y nostre no han retret fins aci de mal obrar y desistir de mal fer: e encara los adiutors receptadors y sostenidors de aquells dignament: e degudamēt punir y castigar: e lo dit nostre principat purgar: e deliurar de mals homens per que los bons pacificament puguen en aquell viure e habitar: Perco ab deliberacio de nostre sacre real consell bauent deliberat fet segons que d nostra certa sciencia deliberada y expressa fem la present y dauall escrita nostra real dragmatica sãcio la qual manã sia publicada en lo cap de quiscuna vegaria del principat predic: e en altres locbs sie segons sera vult necessari la qual es del tenor seguent.

NA 32364

Наук. б-ка
Одесского ун-та
им. Л. Л. Мечникова

ИИ-32363
Наук. б-ка
Одесского ун-та
им. Л. Л. Мечникова

Dixerament volem estatuir ordenar e manam que los veguers soueguers balles sot balles e altres officials uostres: o loctinents de aquells qui ara son: o de aqui auant seran en lo dit principat de carbalunya sots pena de priuacio de lurs officis sien tenguts e hagen ab tota lur diligencia p seguir los dits malfactors: e crimosos en lurs vigaries: e batllies: e en totes parts que de iusticia los sie permes: e aquells perseguir: e pendre manant a totes qual seuol subdits de los dits officials reals: e altres que en les dites coses sien tenguts que ab tota promptitut y diligencia haient: sien tenguts exir al fore seguir los ab armes: e ajudar als dits officials a pendre los dits malfactors: e que los dits officials reals per apendre los dits malfactors y crimosos procebes que tant per via de proces de lo metent cō per altres rems d iusticia

Ades volem y manam que si los subdits e distuctuals: de la dita officials: e los altres que son obligats exir: a dit so requestis recusaran: o seran negligents en ajudar a dits officials pera encalçar perseguir: e pendre los dits mals factors: e delats sien per dits officials: o per altres dels aqui se guardara agrament punits: e castigats en tal manera que la pena los fassa per lo sdeuendoz mes cantes: e attents. e los altres prenguen en rempli de esser solcits. e obedients: E per quant los receptadors sostenidors: e ajudadors dels malfactors gitats de pau y de treua sou a causa de la per petracio dels dits crims: e delictes com sota cofiança y ab alutori de aquells los dits malfactors han tengut y tenen audacia y temeritat de cometre y p petrar los dits enormissims crims y delictes: los quals no tenint quilts aiudasi o receptats nogosarien cometre.

Perço estatuir volem: e ordenam y manam: e ab tenor de aquesta nostrareal pragmatuca prohibim que no sia algu de qual seuol estament grau: o condicio sia qui gos: o presumes que receptor sostenir o acullir los dits malfactors gitats de pau y de treua tant aquells que son de present o seran per auant e tant los que seran publicats: a instancia de part priuada com a instancia del procurador fiscal en los casos: a ell permesos de querelar.

Axi meteix prohibim que no sie algu als dits mals factors querelats: o gitats de pau y de treua publicats gos en donar o fer donar per si: o per inter posades persones o ab qual seuol art fian: o manera directament o indirecta armes diners robes de vestir: o dellit o sosteniment: o consell fauor: e ajuda.

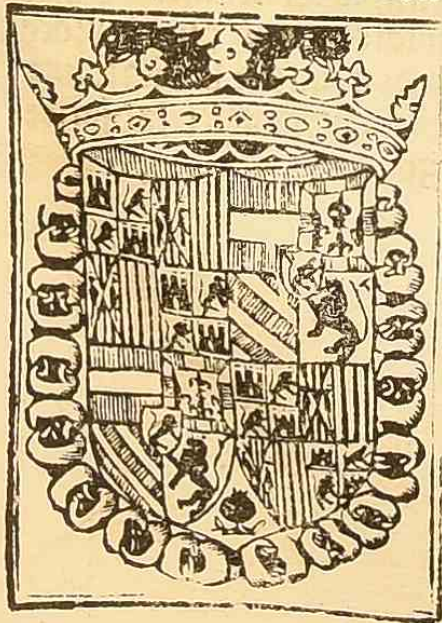
Volem e manam que si los dits receptadors: o fautors: o ajudadors dels querelats: e publicats de pau y de treua amonestats segons forma de les constitucions seran trobats esser incidits en crim de fautoria: o receptoria que sien punits a arbitre del official sabent dit proces segons la qualitat del crim: o fetre segons la qualitat de la persona del receptant: o fautor: e del receptat: o fautor requerra: declarant que lo dit arbitre pugue esser stes segons dita qualitat fins: a pena de mort inclusiu: procebin ten aço: com se acostume contra los altres delats: e crimosos. Si sera procebita instancia de part sien seruades les constitucions sobre aço disposants contra dits fautors e receptadors: E perque alguns abusen en gran manera de desafiar: o posar de seriments prenent color de la constitucio fetap nos en la cort celebrada en la ciutat d Barcelona en lo donestir de frares menors la qual be entesa no aproua los dits desafiaments: e los crims encara qui son comesos precebin dits desafiaments mana sien punits. E encara alguns desafiaments se fan en nom de altre que no sabra ni consentira: e altres desafiaments se fan sens expressio de nom volēt tolre: e leuar tals abusos estatubim volem: e manam que si algu desafiara: o desafiar fara no seruada la forma de dita constitucio: e altres constitucions encara que sie ab nom ver: e no ficte: e ab voluntat del qui nomenat sera. Si lo tal sera home de condicio encorrega en pena de exili arbitrarri y si no sera home de condicio encorrega en pena de esser acotat sens speranza de venia: e aço vltra les penes per constitucio contra tals estatuides. E si algu desafiara: o desafiar fara ab nom de algu qui non baura manat ni consentit: ni baguda sciencia de tal desfiament encorrega en pena de pendre lo pu y: e encara en la pena que sera arbitrada per la regia cort segos la qualitat del cas: e persones desafiats. e desafiades. E de semblant pena sia punit aquell qui desafiara: o desafiar fara sens expressio de nom. E si tot fraude: e ficcio cessants: e en qual seuol cas q algu de qual seuol grau: o estament: o condicio sie desafiara: e altre lo desafiat serimara diet: o de dietal desafiant: a ricom es acostumat en Catbalunya en poder d jutge competent aqlli dit jutge haiea intimar letratoziament al dit desafiador: la dita ferma de diet: e requerir lo dit desfiador que desisca y cesse del dit desafiament: e aquell reuoque: que si pretē bauer diet: e accio cōtra lo dit desafiata: aqll o aqlla haiea proposar: o intentar dins quinze dies dauant dit jutge E si lo dit desafiador request condites aço fer recusara passats dits quinze dies volez e manam atnent que essent desafiat se ba de guardar: e no potari liberament entreuenir en los negocis perço no es dupte rebre dan y que per los dits sols desafiaments encara que al tre no fos seguit puge lo desafiat proceyr contra lo desafiant en virtut de les constitucions d pau y de treua: e la querela haie de esser admesa: e no cōparent los querelats sien publicats per gitats de pau y de treua: e sie proceit sine ala adiudicacio de clam de pau y d treua: e a total exercicio d aquells. Entes empero que si dins quinze dies de la primera letra lo desafiant reuocara ab tot effecte los dits desafiaments: e de aço costara legitimamēt al official dauant lo qual sera fet dita ferma de diet dins los dits quinze dies que ental cas nos pugue proceyr contra dit desafiant per vigor de dites constitucions de pau y de treua per la dita forma declarat: encara que si lo desafiat desafiara lo desafiant no pugue esser querelat per la dita forma I No entent empero per lo que dites aprouar desafiaments alguns.

*Loquitur de iusticia
inc. Com instiga
in. m. curia Bas
non celebrant
anno. fr. d. m.
x. que fuer limen
p eunde ferdinad
in. d. curia non
celebrant anno d
fr. d. x. c. l. v. m
et per cost. Caro
imp. m. z. curia
visum celebrant a
dij. fr. d. xxxm
c. xij. et m. 4. cu
c. x. et xi. m. h
celebrant anno 157
et in. d. curia ibid
celebrant anno 154
c. xx. et c. l. j. o
ad hac pragmatuca
adde noua pragmatuca
Caroli. imp. Tol
ednam die. vij. h
ij. anno. fr. d. xxx*

Pertantatotes: esengles persones de qualseuol condicio gran prebeminenciae dignitat que
 fan: e altres qualseuol domiciliats vehins habitants passants: o degents en qualseuol
 uol ciutats: viles: lochs: o altres parts del dit nostre principat de Catalunya: e contats de
 Rossello: e cerdenya que ara son: o per temps seran estarā passarā: o vindrā: e o aquisu dls
 diem. e manam sots incorrimt de nostra ira: e indignacio: e sots les penes de part de daltcō
 tēgudes: e altres per les constitucions del dit principat estatuides: e a nostre arbitre refer
 uades que la present nostra pragmatica sancio. e ordinacio: e totes esengles coses en aquella
 contengudes tinguen fermament obseruen: e complequen: e no contrainguen: o contraue
 nir facen: o per metan per alguna causa via: o modo: e raho per quant nostra gracia los es ca
 ra: e la execucio de dites penes desigen abitar. E a major abundancia: e cautibella. E per que
 millor se tinga obserue: e execute dita nostra pragmatica ab la mateixa tenor de la present als
 Spectable .N. nobles magnificbs concellers amats: e feels nostres los nostres lochtinēt
 general: e portants veus de nostre general governador. en dit e pncipat: e cōptats iusticies
 veguers batlles. sots batlles sots. veguers: e altres officials nres en qualseuol: ciutats: viles:
 lochs e altres parts dls dits principat: e cōptats: e per qualseuol non apellats constituides: e con
 stituidors: e a cascu dells: e als lochtinents dells: o del altre de aquells presents y esdeuēidors
 alqual: o als aqualls les damunt dites coses per tanguen diem. y expressament manam que
 publicada la present nostra pramagtica sancio: e ordinacio: a ricom dalt es ordenat disposi: e
 manat y en los lochs predits per que negu ingnorant la de aquella allegar pugax: e execute: e
 af ligesque y remissiblemēt en les dites penes qualseuol transgressors de la present nostra prag
 magtica. e coses en aquella contengudes no esperada de nos altra prouisiō: o manamēt sots
 pena de dos .M. florins. dor dels bens dels predits officials: o altre de aquells que les so
 bre dites coses no executeran cōbigidors: e a nostres cosrens applicadors: y encara sots pe
 na de priuacio de sos officis y remissiblemēt executadors. E ntestimoni de les quals coses
 bauem manat esser fetes les presents ab nostre sagell Secret en lo dors segellades Dat en
 la Ciutat de Burgos: a .v. dies del mes de Noembre. Any .dela natiuitat de nostre senyor:
 Jesuchrist. .M. C. lxxv. .v. onze.

Pragmatica sobre los del lats de Catalunya: e sobre los desafius. e sobre lo recepta dors dels dits delats.

Estampat en Barcelōa per Carles a moros
 En despesa de mestre Lazer milla Librater o
 la diputacio. a vi. d Mar. Any. M. lxxv. y viii.
 Com preuilegio.

ИЛ-32364

Наукова бібліотека
 Одеського університету
 ім. І. І. Мечникова